Statens vegvesen

Bruk av funksjonskontrakter i drift og vedlikehold i Norge
- status og videre utvikling

NVF 34 – seminar

Funktionella egenskaper og livscykelmodeller

Arlanda Conference & Business Center 10. mai 2007

Jon Berg

Teknologiavdelingen Vegdirektoratet

Innhold i innlegget

Drift og vedlikeholdskontrakter med funksjonsansvar

- **Hva er det**
- **Omfang**
- **Innhold**
- **Revisjoner**
- **Forventninger og erfaringer**
- **Prisutvikling**
- **Konkurransesituasjonen**
- **Områder for forbedring**
- **Videre arbeid**

Konkurransegrunnlaget ligger på: **www.vegvesen.no/fagstoff/drift og vedlikehold**

Statens vegvesen

Konkurranseutsetting av drift og vedlikehold i funksjonskontrakter

- 1. januar 2003 ble det inngått 107 overgangskontrakter med Mesta
- 25 % ble satt ut i konkurranse hvert år fra 1. september 2003
- Fra september 2006 er alle kontrakter vunnet i konkurranse

Statens vegvesen

Drift og vedlikeholdskontrakt med funksjonsansvar. Hva er det?

- Flerårig kontrakt, 4 til 7 år, mest vanlig er 5 år
- Drift og vedlikehold av stam-, riks-, fylkes- og gang-sykkelveger og fortau i et geografisk område
- Arbeidene skal utføres i henhold til beskrevet vedlikeholdsstandard
- Vegnettet inneholder mange objekter, ikke alltid foreskreven standard
- Ansvar og risiko videreføres til entreprenør
- Entreprenørens kvalitetssystem skal sikre leveransen som omfatter
  - Overvåking av vegnett og tilstand
  - Planlegge og ha ressurser, kapasitet, kompetanse
  - Varsling, rapportering og dokumentasjon

Statens vegvesen

Ansvar og oppgjør

- Kontraktene omfatter de fleste driftsoppgaver og mindre vedlikeholdsarbeider
- For de fleste arbeider har entreprenøren funksjonsansvar og får oppgjør etter fast pris
- Noen arbeider bestilles med oppgjør iht. enhetspriser
- Noen oppgaver har funksjonsansvar og oppgjør etter utført mengde
- Ikke planleggbare arbeider og tillegg utføres for timepriser
- Byggherren gir oversikt over vegnett, objekter og eventuelt etterslep

Statens vegvesen

Drift og vedlikehold ca 5,5 mrd kr pr år

Funksjonskontrakter	2,3 mrd	42 %
Asfaltkontrakter	1,0 mrd	18 %
Øvrig drift/vedlikehold	1,3 mrd	28 %

Gjennomsnittstørrelse pr kontrakt:

- ca 500 km veg
- 20-25 mill kr pr år

Kart over kontraktsområder

Statens vegvesen

Arbeider i funksjonskontraktene:

Funksjonsspesifiserte oppgaver.

- Vinterdrift
- Renhold av veg og utstyr
- Drift av grøntanlegg
- Rensk av kummer, rør og vannavleding
- Tilsyn og beredskap, tilgjengelig til enhver tid

Mengdebasert arbeid med enhetspriser.

- Grøfting
- Utskifting av skilt
- Maling av støyskjermer, tunnelvegger o.l

Bestilling på timepriser, tilleggsarbeider

- Opprydding etter ras og flom, rensk og sikring
- Reparasjon av skader, utskifting av rør og lignende
- Trafikkskader påført av kjent eller ukjent motorvogn

Statens vegvesen

Oppgaver som <u>ikke</u> inngår i kontraktene:

- Asfaltarbeider med unntak av lapping av hull
- Vegmerking
- Større vedlikehold av bruer og kaier
- Vegbelysning
- Elektrotekniske installasjoner i tunneler
- Trafikksignallys og utstyr for overvåking og styring, bortsett fra ytre renhold

Statens vegvesen

Årlig revisjon av malen

- Nye eller endrete lover og bestemmelser
- Nye håndbøker
- Endringer i vegvesenets policy
- Ny teknikk, teknologi, metoder
- Lettforståelig og entydig konkurransegrunnlag
- Målet er best mulig og mest mulig rettferdig konkurranse. -> Bedre og billigere arbeid.

Lang tid før effekt av forandringer

Statens vegvesen

Forventninger og erfaringer

- Enklere planlegging og oppsyn og redusert administrasjon
- Gode beskrivelser er nødvendig, men vanskelig
- Oppfølging viktig, da det lønner seg å gjøre minst mulig
  - Byggherren nedbemannet samtidig
- Kan gi bedre kvalitet, men får vi det?
- Konkurranse gir lavere priser
  - Bedre ressursutnyttelse og dårligere beredskap?
- Tungvindt å drive utviklingsarbeid
- Kan tjene på smarte valg, fremmer utvikling?
- Økt risiko for entreprenørene

Priser og prisnivå

- Før omorganisering i 2003 var målet å redusere kostnadene til drift og vedlikehold med 30%
- En rapport høsten 2003 viste en nedgang på 30% i forhold til overgangskontraktene.
- Prisnedgangen har vedvart fram til de kontraktene som startet høsten 2006.
- Senere er påvist at overgangskontraktene var 10% høyere enn tidligere kostnadsnivå
- Siste tilbudsrunde viste en prisstigning på ca 6% i gjennomsnitt
- Vi antar prisene vil øke noe fortsatt, mer erfaring fører til ”riktigere” nivå.
- Spredningen i totalpriser er ikke like stor som før.
- Det ble beregnet at konkurranseutsetting skulle gi en gevinst på 10-15% når en tar med økte byggherrekostnader og ventede tilleggsarbeider.
- Gevinstmarginen er redusert i årets konkurranse, og vi venter at utviklingen fortsetter.

Statens vegvesen

Konkurransesituasjon

- I forrige tilbudskonkurranse var det 2,7 tilbydere i gjennomsnitt
- Høsten 2006 forsøkte vi å redusere risiko for entreprenøren ved at han får oppgjør for utført arbeid for:
  - lapping av vegdekker
  - vinterdrift i 5 av 20 kontrakter
- I siste tilbudskonkurranse var det 3,3 tilbydere i gjennomsnitt
- I Region nord valgte de fast pris for vinterdrift, der var det 2 tilbydere i gjennomsnitt

Statens vegvesen

Områder med behov for bedring

- Samarbeid i gjennomføringen
  - 70 % mener det fungerer bra
  - Behov for bedre kommunikasjon
- Kontroller
  - Entreprenør og byggherre
- Datagrunnlag
  - Mengder og tilstand
- Vinterdrift
  - Forventet kvalitet
  - Håndtering av ekstremvær
- Dekkestandard
  - Ikke midler til asfaltering

Statens vegvesen

Videre arbeid

- Entreprenørenes kvalitetssystemer
  - Krav til system likt ISO 9001
  - Mer detaljert krav til planer
- Funksjonsansvar med oppgjør etter utført mengde
- Byggherrens systemer
  - Kvalitetssikring
  - Bedre oppfølging av økonomi og kvalitet
  - Forbedre beredskapsopplegg
- Utvikling av konkurransegrunnlaget
  - Revisjon av vedlikeholdsstandarden iht. GNA – Felles funksjonskrav

Statens vegvesen